

Fyrretyvende Møde.

Torsdagen den 24de Januar Kl. 1¹/₂.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af anden Behandling af Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevæsenet.

Formanden: Det Affnit, som jeg nu sætter under Forhandling, dannes af Lovforslagets §§ 4—9, dog med Undtagelse af § 6, og dertil høre Vædringsforslagene af Udvalgets Flertal under Nr. 4—8 med tilhørende Underændringsforslag, nemlig 2 af det 2det Medlem for 10de Kredts (Søsen), og fra Nr. 2—8 af det 7de Medlem for 2den Kredts (Schlegel). Naar jeg undtager Lovforslagets § 6, da er det saaledes at forstaa, at der her i dette Affnit kun forhandles om, hvorvidt § 6 bør udgaa af sin nuværende Plads og noget Andet sættes i Stedet for, men Paragrafens egentlige Indhold, som der ikke er tænkt paa at udskyde, kommer senere under Forhandling. Forhandlingen over dette Affnit er aabnet; den ærede Ordfører har Ordet:

Ordføreren (Bloug): Det Affnit, som den høitærede Formand nu har sat under Forhandling, er Kjernen i den hele Lov. Her er den egentlige Reform, der agtes foretagen med vore Borger- og Almueskoler, og som bestaar deri, at de deles i „Forskolen“ og, som Loven har udtrykt sig, „den egentlige Skole“ eller, som Flertallet foreslaar at kalde den, „Kommuneskolen“. Det er dette Affnit eller rettere sagt denne Deling og Spørgsmaalet om, hvilke Udgifter den vilde forvolde Kommunerne, som er den egentlige Marsag — og dette berører jeg derfor først — til, at Udvalgets Arbejder have været saalænge. Udvalget blev nedsat den 16de Oktober f. A., og dets Betænkning blev afgivet den 18de Januar d. A., det er tre Maaned. Herfra gaa imidlertid tre Uger Juleferie, og dertil kommer, at adskillige af Udvalgets Medlemmer fandt det saa betænkligt at fastslaa Forskolens Indretning eller Oprettelse overalt uden at vide mindste Bested om, hvilke Udgifter den vilde forvolde Kommunerne, at de ønskede, at der desangaaende forinden gennem det høie Ministerium maatte indhentes Oplysninger fra de forskellige Skoleaandskredsje i Landet eller rettere sagt fra alle de 71 Provster. Ministeriet indsekom med stor Beredvillighed, hvad der ogsaa staa i Betænkningen, denne Opfordring; men naturligvis tog det Tid, og omtrent i tre Uger kunde Udvalget ikke ar-

beide. Jeg tror saaledes ikke, at Udvalget i og for sig har brugt nogen for lang Tid til at gennemgaa en Lov af den Betydning som den nærværende; men det er herved oplyst, at omtrent Halvdelen af Tiden er medgaaet dels til Juleferien og dels til at indhente disse Oplysninger. Desværre vare disse Oplysninger ikke og kunde ikke være — det maa vi vistnok bagefter alle erkjende — af den Bestaffenhed, at de kunde give nogen sikker Forestilling om, hvor store Udgifterne vilde blive, idet det nemlig er klart, at de paa de forskellige Steder vilde være høist forskellige. Paa mange Steder vil man kunne indrette disse Forskoler ved Hjælp af tilstedeværende Kræfter. Skolelæreren kan have en Hustru eller en Datter eller flere Døtre, som kunne paatage sig at holde Forskole for et større eller mindre Antal Børn, og paa mange Steder behøves der heller ingen nye Lokaler, medens man paa andre Steder — det lader sig ikke benegte — vil være nødsaget til at søge baade fremmede Kræfter og nye Lokaler, saa at det er umuligt i dette Øieblik at angive, hvad Forskolen vil koste den enkelte Kommune. Det er at haabe, at disse Udgifter, efterhaanden som man gjør sig mere fortrolig med Tanken og næiere overveier, hvorledes den best kan sættes i Bæret, ikke vilde blive særdeles store for en meget stor Del af Landets Kommuner, og det vil ses, at der i § 21, saaledes som Udvalgets Flertal foreslaar den ændret, er draget Omsorg for, at der kan gives Hjælp fra Statens Side, hvor denne Udgift skulde falde altfor trykkende. Derved skal jeg imidlertid ikke videre dvæle efterat have forklaret, hvad der for Udvalget har været Hovedspørgsmaalet ved Forskolens Oprettelse. Det er i og for sig ikke nogen ny Tante; for mig er den faare gammel, og de fleste ærede Medlemmer vilde vistnok allerede under de tidligere Skoleforhandlinger, der ikke blot have fundet Sted her i Salen, men ogsaa i det andet Thing og ved private Skolelærermøder og andre Steder, længe have haaret paa den Tante, at, naar der skulde foregaa en Reform i

Rettelser.

Sp. 376. S. N. Rasmussens Foredrag S. 34 f. o. staa:

„Jeg kan f. Ex. gjøre opmærksom paa, at den Mand, der var Fader til mig, ikke kunde have skrevet denne Betænkning, skøndt han har levet under den samme Lov. Han havde aldrig været i Skole. . . .“ Der skal staa: „Jeg kan f. Ex. gjøre opmærksom paa, at den Mand, der var Fader til mig, kunde have skrevet denne Betænkning, skøndt han ikke har levet under den samme Lov. Han havde aldrig været i en saadan Skole. . . .“